

EKT

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ / ΕΙΕ

**ΔΙΚΤΥΟ
ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΗ**
ΓΥΝΑΙΚΑ • ΕΡΕΥΝΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Χαρτογράφηση

του Επιστημονικού Χώρου
του Γυναικείου Ερευνητικού Δυναμικού

www.ekt.gr/ereunitries

Το Έργο

Στόχοι του έργου είναι:

- Ποσοτική και ποιοτική διερεύνηση της κατάστασης των γυναικών ερευνητριών που απασχολούνται στο Δημόσιο Τομέα
- Αποτύπωση της συμμετοχής των ερευνητριών σε Κέντρα Λήψης Αποφάσεων του Δημόσιου Τομέα
- Πιλοτική καταγραφή των μεταπτυχιακών διατριβών που έχουν εκπονηθεί από γυναίκες σε θέματα φύλου, οικογένειας, εργασίας, πολιτικής και ισότητας (Ειδικευμένη Θεματολογία)
- Συγκρότηση της ελληνικής βιβλιογραφίας και της διεθνούς αρθρογραφίας στην Ειδικευμένη Θεματολογία από Ελληνίδες ερευνήτριες την πενταετία 2001 – 2005.

Αποτελέσματα Ποσοτικής Έρευνας

Στην έρευνα συμμετείχαν 73 οργανισμοί (21 ΑΕΙ και 52 ερευνητικοί φορείς), με συνολικό πλήθος 3.315 ερευνητριών (2.869 από τα ΑΕΙ και 446 από τους ερευνητικούς φορείς).

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας απεστάλη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε 2.239 ερευνήτριες, για τις οποίες δόθηκαν από τους φορείς πλήρη στοιχεία επικοινωνίας. Ανταποκρίθηκε 34% των ερευνητριών. Συλλέχθηκαν 757 ορθώς συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, 550 από τα οποία προήλθαν από τα ΑΕΙ και 207 από τους ερευνητικούς φορείς.

Από τους οργανισμούς που συμμετείχαν στην έρευνα ζητήθηκαν επίσης στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Με βάση τα στοιχεία που έδωσαν 50 οργανισμοί, προκύπτει ότι τα κέντρα λήψης αποφάσεων στελεχώνονται κατά 30% από γυναίκες.

Πανεπιστήμια	Καταγεγραμμένες Ερευνήτριες	Ελλιπείς Εγγραφές	Απαντήσεις
Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών	12	8	1
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*	739	729	0
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	46	8	9
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης**	190	47	50
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	145	11	36
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	743	64	135
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	6	0	4
Ιόνιο Πανεπιστήμιο	57	5	12
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	68	0	19
Πάντειο Πανεπιστήμιο***	5	0	0
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	122	6	48
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	50	7	16
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**	8	2	4
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**	148	26	31
Πανεπιστήμιο Κρήτης	164	8	57
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών	38	3	16
Πανεπιστήμιο Πατρών	156	23	65
Πανεπιστήμιο Πειραιώς	21	4	7
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	106	3	22
Πολυτεχνείο Κρήτης	23	6	8
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	22	0	10
ΣΥΝΟΛΟ	2.869	960	550

* Το Α.Π.Θ. έδωσε μόνο τα ονοματεπώνυμα των ερευνητριών και όχι τα απαραίτητα για την έρευνα στοιχεία επικοινωνίας.

** Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας παρέχουν στοιχεία για ορισμένα τμήματα.

*** Το Πάντειο Πανεπιστήμιο δεν έδωσε κανένα στοιχείο.

Ερευνητικοί Φορείς	Καταγεγραμμένες Ερευνήτριες	Ελλιπείς Εγγραφές	Απαντήσεις
Σύνολο 52 Φορέων	446	69	207

• Η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ), το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΛΠΝΟ) και το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών Ελλάδας (ΕΙΚΕ) δεν έδωσαν στοιχεία.

• Το Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ) έδωσε μόνο τα ονοματεπώνυμα των ερευνητριών και όχι τα απαραίτητα για την έρευνα στοιχεία επικοινωνίας.

2006

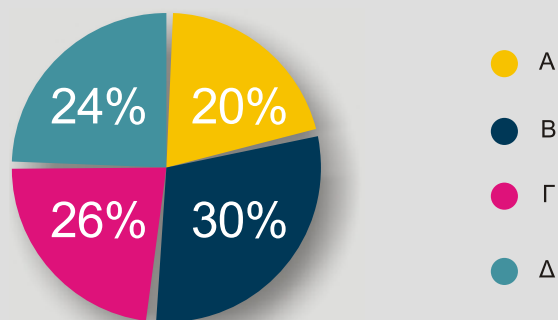
2007

Αποτύπωση της Παρούσας Κατάστασης

Επιστημονικός Κλάδος Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Frascati

Ακαδημαϊκή Θέση / Ερευνητική Βαθμίδα

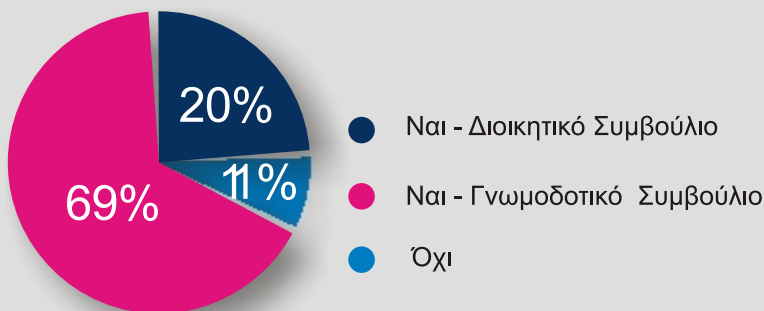
Κατηγορίες Έρευνας Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Frascati

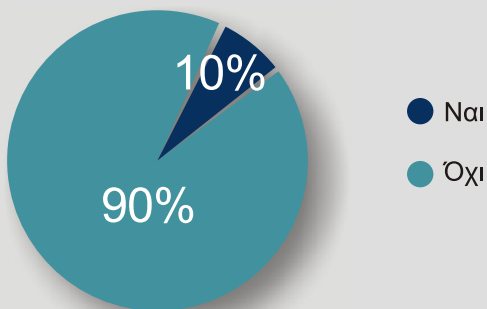
Χαρτογράφηση

του Επιστημονικού Χώρου του Γυναικείου Ερευνητικού Δυναμικού

Μέλος Διοικητικού ή Γνωμοδοτικού Συμβουλίου

Έχετε οριστεί από την Πολιτεία Εθνική Εκπρόσωπος σε ευρωπαϊκές ή άλλες διεθνείς επιτροπές Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Ανασταλτικοί Παράγοντες στην Επιστημονική Σταδιοδρομία

Αποτελέσματα Ποιοτικής Έρευνας

Σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση της παρούσας κατάστασης των Ελληνίδων γυναικών ερευνητριών (μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων και ερευνήτριες όλων των βαθμίδων Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων) αναφορικά με ζητήματα επαγγελματικής σταδιοδρομίας, σύνδεσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής και συμμετοχής τους σε Κέντρα Λήψης Αποφάσεων και η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων σε σχέση με τα παραπάνω.

Επιλέχθηκε δείγμα 100 ερευνητριών με συστηματική τυχαία δειγματοληψία από 28 Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα και 22 Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας. Το δείγμα έχει ευρεία ηλικιακή κατανομή (25% 35-44, 42% 45-54, 23% 55-64) και σε αυτό εκπροσωπούνται ερευνήτριες και επιστημονικό προσωπικό από όλες τις ακαδημαϊκές βαθμίδες. Το 67% είναι παντρεμένες και το 72% έχουν τουλάχιστον ένα παιδί.

Η μελέτη ακολουθεί την Ποιοτική Μέθοδο Συλλογής Δεδομένων με συνεντεύξεις σε έξι κεντρικούς άξονες: Εμπειρίες στην απαρχή της επαγγελματικής απασχόλησης, Εμπειρία διακρίσεων στο χώρο εργασίας, Ικανοποίηση από την εργασία, Σύνδεση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, Καριέρα, και Προτεινόμενα μέτρα.

Από την ανάλυση των συνεντεύξεων προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα: Ως προς τις βασικές δυσκολίες εισόδου στο επάγγελμα αναφέρονται κυρίως η έλλειψη υποδομής και η έλλειψη αξιοκρατίας. Ενδιαφέρουσα είναι η έλλειψη αναφοράς σε άμεσες διακρίσεις στον χώρο της εργασίας, ενώ έμμεσες διακρίσεις αναφέρονται κυρίως από μεγαλύτερες σε ηλικία ερευνήτριες. Ως αιτίες διακρίσεων αναφέρονται οι άτυπες προκαταλήψεις έναντι των γυναικών και η αναξιοκρατία. Αν και η συνεργασία με τους άνδρες συναδέλφους καταγράφεται από τη συντριπτική πλειοψηφία ως πολύ καλή, ωστόσο πάνω από το 50% του δείγματος αναγνωρίζουν ότι οι γυναίκες ερευνήτριες αντιμετωπίζουν περισσότερα προβλήματα, που σχετίζονται με την έλλειψη χρόνου λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων. Για αυτούς τους λόγους, μεγάλο ποσοστό (66%) θεωρούν το φύλο ως εμπόδιο στην εξέλιξη της καριέρας τους. Οι φορείς πάντως δε φαίνεται ότι παίζουν κάποιο ρόλο καθώς χαρακτηρίζονται αδιάφοροι (47%) ή θετικοί (45%).

Ως προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των σεξιστικών προτύπων αναφέρονται κυρίως η μακροχρόνια εκπαίδευση, η θέσπιση σωματείων και ΜΚΟ, οι ξεκάθαροι κανόνες στο χώρο εργασίας και η κινητοποίηση των ΜΜΕ.

Μεγάλο ποσοστό (76,3%) αναφέρουν ότι η εργασία επεμβαίνει στην οικογενειακή ζωή. Ερευνήτριες σε χαμηλότερες βαθμίδες που είναι παντρεμένες αναφέρουν τα μεγαλύτερα ποσοστά παρέμβασης της εργασίας στην οικογένεια και της οικογένειας στην εργασία. Στην πλειοψηφία τους (76%) οι ερευνήτριες του δείγματος δε διεκδίκησαν ανώτερες θέσεις, ενώ μόνο το 35% θεωρούν την οικογένεια ως εμπόδιο ανέλιξης στην καριέρα.

Τέλος, ο χρόνος εργασίας που αναφέρεται είναι κατά μέσο όρο 9,3 ώρες τις εργάσιμες ημέρες και 5 περίπου ώρες την ημέρα τα Σαββατοκύριακα. Στη συντριπτική

τους πλειοψηφία (92%) οι συμμετέχουσες δηλώνουν ότι είναι ικανοποιημένες ή πολύ ικανοποιημένες από το επάγγελμά τους.

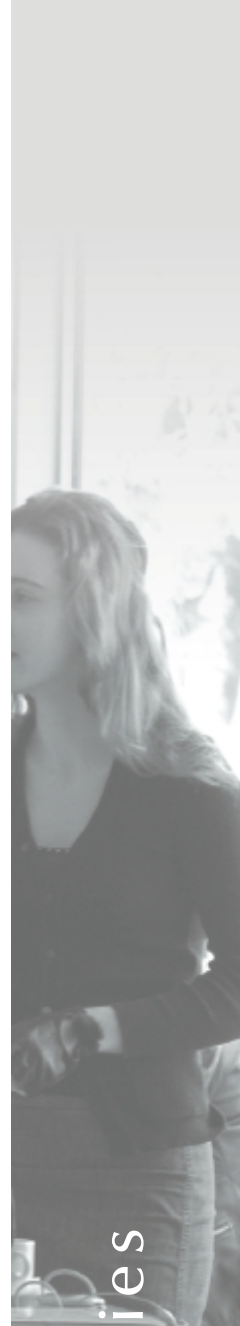
Ως μέτρα προτείνονται η στήριξη της οικογένειας και των παιδιών από την Πολιτεία (π.χ. πρόβλεψη παιδικών σταθμών στο χώρο εργασίας) και η αναβάθμιση των συνθηκών εργασίας των μελών ΔΕΠ (παροχή αδειών, ευελιξία της διοίκησης, βελτίωση των υποδομών, θέσπιση καθορισμένου καθηκοντολογίου στον εργασιακό χώρο κ.λπ.).

Η έκθεση καταλήγει με σύγκριση των παραπάνω αποτελεσμάτων με ευρωπαϊκές πρακτικές.

Μελλοντικές Πολιτικές για την Καταπολέμηση των Διακρίσεων

Η επεξεργασία των ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων που συγκεντρώθηκαν θα αποτελέσει ένα πρώτο βήμα για την κατανόηση της παρούσας κατάστασης και τη διαμόρφωση συγκεκριμένων προτάσεων που αφορούν την υλοποίηση βασικών ενεργειών πολιτικής για:

- Υιοθέτηση πολιτικής Gender Mainstreaming:
 - η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι τρεις (3) άξονες προώδησης της ισότητας των φύλων:
 - α. Ίση μεταχείριση - διασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης των ανδρών και των γυναικών
 - β. Θετική δράση - ειδικές ενέργειες για την εξάλειψη της μειονεκτικής θέσης
 - γ. Ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων – σε συστήματα, δομές, δεσμούς, πολιτικές και προγράμματα
- Υλοποίηση της ιδέας της αλλαγής – Συστάσεις για τις απαραίτητες νομοθετικές αλλαγές
- Υιοθέτηση ορθών πρακτικών και περισσότερο επιστημονικών μεθόδων όσον αφορά τις διαδικασίες πρόσληψης, επιλογής και προαγωγής
- Επέκταση του Δικτύου Ελληνίδων Ερευνητριών 'ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΗ'
- Αξιοποίηση του Δικτύου για τη διάδοση πληροφοριών που αφορούν τις ερευνήτριες
- Καταπολέμηση των φυλετικών στερεοτύπων
- Αντιμετώπιση των προβλημάτων σταδιοδρομίας των ερευνητριών.

www.ekt.gr/ereunitries

EKT

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ /ΕΙΕ

www.ekt.gr

Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, ΤΚ: 116 35 Αθήνα
Τηλ.: 210 7273900-901, Fax.: 210 7246824
e-mail: periktioni@ekt.gr

Το έργο «Χαρτογράφηση του Επιστημονικού Χώρου του Γυναικείου Ερευνητικού Δυναμικού», που υλοποιεί το ΕΚΤ /ΕΙΕ, εγκρίθηκε και ολοκληρώνεται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Δικτύου ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΗ.

Δίκτυο Γυναικών Ερευνητριών ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΗ - ΕΠΑΝ / Γ΄ ΚΠΣ - ΑΞΟΝΑΣ 8 ΜΕΤΡΟ 8.3.4 ΔΡΑΣΗ 8.3.4 ΠΡΑΞΗ 8.3.4/2

Το έργο συγχρηματοδοτείται κατά 80% από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) - αποστολή του οποίου είναι η συμβολή στην ανάπτυξη της απασχόλησης, χάρη στην προώθηση της απασχολησιμότητας, του επιχειρησιακού πνεύματος, της ικανότητας προσαρμογής και της ισότητας των ευκαιριών, καθώς και η επένδυση στους ανθρώπινους πόρους